

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Aliud Antipharmacum ex Caluino Epist. 360.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

*Aliud Antipharmacum ex Caluino E-
pist. 360.*

RES, de qua quaritur, valde perplexa est, neque enim iusta diuortij causa est morbus, qualiscunque tandem sit, &c. Quod ad coniugij vinculum spectat, insolubile esse statuimus, quamuis à thoro separetur uxor.

Rectè hæc Caluinus, Vtinam in cæteris quoque tam propè ad veritatis scopum accessisset. Lutherani Prædicantes, præsertim Sarcerius lib. *de Matrimonio*, hac in re prorsus sunt intolerabiliter impudentes. Si enim ex Sarcerio quæras, vtrum lepra incurabilis vinculum matrimonij soluat? Affirmabit, & parti sanæ amplissimam potestatem alterius coniugij facit, si carnis pruriginem sentiat. At quid faciemus, si leprosus quoque coniunx vratur? Hic, miser, non ad nuptias, sed ad patientiam, & diuinam prouidentiam ablegatur; *Deum esse fidelem, nec passurum, ut carnis tentationes ultra vires inualescant.* At cur eadem non occinis parti sanæ? Quæ si in carcere esset; an non præstare cogeretur, quod iam sibi præstitum impossibile esse mentitur? Deinde, si coniugi leproso vel leprosa, sanum vel sanam coniugem non vis relinquere; relinque sibi similem, hoc est, malè valentem, & lepra infectam, vt ita vtraque pars pari iure gaudeat. Cur à Lutherani priuilegij communione lepra, quæ sine culpa incurritur, tam rigidè separet, præsertim, si sibi simile hoc est, leprosum, adiutorium expetat?

Qualis itidem stultitia Sarcerij, dicere, & quasi ex suggestu definire, *alias nuptias esse licitas, si alter coniugum in amentiam vel furorem, iudicio prudentum, maxime medicorum, incurabilem incidat: cuius rei argumentum capiendum esse ait ex tempore; si amentia aut furor ille aliquan-*

quandiu durauerit. At quid agendū, si postquā pars sana aliud cōiugiū iniiit; cōiunx amens mentē recuperet? Hic Turcico prorsus & Iudaico ritu Sarcerius Polygamiā largiter concedit; & iubet, vt altera vxor sit tanquā Sara; altera autem tanquam Agar: & hunc suum Turcismū S. Augustini auctoritate nequiter velare tentat, tamen si postea resilit, & huic nodo alium cuneum quarit.

Ex quo Turcico & Iudaico decreto sequitur; eandem fœminam posse etiam habere duos maritos: Ponamus enim priorem maritum contraxisse insaniam, & quidem Medicorum iudicio immedicabilem. Huic mulieri ex Sarcerij placito, ius fasque est nubendi alteri, Quid verò Sarcerius, si prior maritus interea ad mentis sanitatem redeat, & desipere desinat? Quid, inquam aget Prædicans, nisi, vt quod de viro respectu vxorum antea pronunciauit, illud ipsum nunc pronunciet de muliere respectu maritorum, atque adeo in thalamum huius fœminæ duos maritos inducat, exemplo, ne apud Turcas quidem vsitato? licet fatear, Sarcerium hac tanta turpitudine forsano offensus, postea vela vertisse; & parti, quæ ad sanam mentem reuertit, concessisse; vt marito iam ad alias nuptias transgresso, negotium nulum faceffat, sed matrimonio inito patificè frui sinat, & sibi itidem, si velit, de alio Hymenæo, arbitrato suo, circumspiciat. Ex quo, quod nam confusionis chaos in Republica non existet? Præsertim si ex priore marito liberos susceperit, iamq; ex secundo alios progeneret; & prior itidē maritus ex altera putatitia coniuge filios nanciscatur. Sed Prædicantes sola sua somnia curant, non damna seu publica seu priuata, quæ inde nascuntur.

Verum, vt in semitam reuertar, licet Calvinus & Beza rectè dicant lepram & similes morbos matrimonij
nexus

nexum ac vinculum non dirimere; longè tamen aliter
 senserunt antiquiores Zuuingliani, vt videre est in dua-
 bus Epistolis Leonis, Iudæ, Zuuingliani Stentoris
 Tigurini, ad Vadianum Sacramentarium Sangallensem,
 vbi ex doctrina quoque Zuuinglij, vt profitetur, longè
 alia canit, quàm Calvinus vel Beza. Et ipse etiam Va-
 dianus in Epistola ad Zuuickium Constantiensem insi-
 pientissimè de seruorum coniugio fatuatur; vt proinde
 magnum non operè, sed stultitiæ suæ pretium fecerit, &
 rulerit Calvinista Goldastus, cum huiusmodi non E-
 pistolas, sed quisquilias in Tomum Tertium rerum A-
 lamannicarum retulit.

De impedimentis Matrimonij contra- hendi.

Quæritur XVII. Quid sentiendum de impedi-
 mentis matrimonij? Respondet Lutherus in sermone de
 Matrimonio; *aut nihil, aut parum. Nam duodeuiginti cau-
 sas in suo iure effinxit Papa, quibus omnibus matrimonium
 vel dissipet, vel impediatur, quas tamen fere omnes & reicio &
 condemno.*

In Captiuitate Babylon: cap. de Matrimonio ita furit
 (non enim dicere possum, scribit) vesanus Apostata:
*Vagatur passim non parua opinionis liber ex colluue omnium
 humanarum traditionum, ceu sentina quadam, collectus &
 confusus, qui summa Angelica inscribitur, cum verius sit,
 Summa plus quàm diabolica; in quo inter infinita porten-
 ta, quibus confessores instrui putantur, dum perniciosissimè
 confunduntur, decem & octo matrimonij impedimenta nume-
 rantur, quæ, si a quo & libero fidei oculo inspexeris, videbis
 esse de numero eorum, de quibus Apostolus prædixit: Erunt:*

E.e.

atten-